

МАРЕК НОВАК

ПЪРВИЯТ

Превод от полски: Божидар Барбанаков, 1984

chitanka.info

Седеше пред мен прегърбен, жадно придръпваше от цигарата и чакаше. А аз гледах рентгеновите снимки и като маймуна, имитираща човек, се ровех в резултатите от изследванията, лежащи на бюрото. По принцип всичко беше ясно — тумор с големина на юмрук между белите дробове. Трудно би могло да се сбърка с грип. Трябва да свърша с това идиотско преобръщане на бумагите и да кажа нещо на човека, да го утеша някак си. Ударих енергично с длан по бюрото и казах:

— Много пушите, изключително много. Човече, трябва да си щадите здравето, наистина така не може...

Държеше се като че ли съм казал това на някого до него, дори погледна в тази посока. А аз пак започнах да бърникам бумагите. Ако беше пожелал да ми помогне, ако беше запитал нещо... щеше да ми бъде по-лесно да изрека присъдата, че ето, в името на най-висшата медицинска безпомощност, по причина на изключителната злокачественост на някои клетки от твоя организъм, ти, Ян Сувалски, си осъден на смърт, с една дума рак, и то по принцип неоперативен. Не мога да му кажа това. А може би нещо за необикновените чудеса на съвременната медицина? Вече си отварях устата, когато Сувалски изхриптя:

— Ама мен нищо не ме боли, чувствавам се добре... и въобще...

Най-накрая започна да говори. Използувах този момент, усмихнах се приятелски и започнах:

— М-м-м, знаете ли, резултатите от изследванията не са чак толкова лоши, ще поседите при нас няколко дни, ще си починете, ще направим още няколко изследвания... а след това ще видим.

Като че ли не можах да го убедя.

— Но това е онкология, нали?

— Е, какво от това, че е онкология? Това е дума, неоправдано будеща страх сред хората. Това просто е един от многото клонове на медицината, занимаващ се с конкретно явление... и имаме доста успехи в тази област.

Постарах се да произнеса това убедително, за да успокоя пациента. Казах му да се яви следващия ден в 8 часа. Без да каже дума, Ян Сувалски, автомонтър, тридесетгодишен, се поклони недодялано и излезе.

Трябваше да си направя силно кафе и да запаля цигара, наистина вредна за здравето, но нужно ми беше да върша нещо с ръцете си.

Привикнах да гледам смъртта в лицето, даже страданията, но като че ли никога няма да привикна да водя такива разговори. Винаги едно и също, когато трябва да кажа на пациента, че по принцип е здрав като камък, но трябва да остане при нас. Или когато казвам истината и трябва да наблюдавам реакцията на хора, убедени от този момент, че скоро ще умрат. Държат се различно. Най-трудно стига до тях перспективата за излекуване, тя е напълно нереално видение, докато смъртта се превръща в нещо твърде реално, направо осезаемо.

Заварих Сувалски в залата за болни. След двуседмични изследвания и наблюдения трябваше да се вземе решение. В същност, касаеше се само за съгласието на Ян Сувалски да се подложи на операция, следваща по-скоро от нормалния ход на нещата, отколкото даваща реален шанс за излекуване на пациента. И така се стигна до следващия разговор. Направо казах, че само операцията дава някакъв шанс за излекуване. Ако не се съгласи, може да живее не повече от 3 месеца. Дадох му два дни да размисли, но го предупредих, че всеки ден отлагане е само в негова вреда.

На следващия ден една от сестрите ми донесе някакво писмо.

— Това за мен ли е? — запитвах, давайки й едновременно да разбере, че не зная за какво се касае.

— През нощта един от пациентите избяга и е оставил това писмо за Вас.

Интуитивно предположих, че този несериозен пациент е Ян Сувалски и улучих, както се казва, в десетката. През нощта Ян Сувалски избягал от болницата. Постъпи като сополанко. Можеше да не се съгласи на операция, да помоли да бъде изписан и да си отиде у дома. Отворих писмото и прочетох: „Чувствувам се добре, нищо не ме боли, няма да се оставя да ме режете. Ян Сувалски“. И така, с чиста съвест, ако това беше възможно, можех още днес за сметка на болницата да поръчам за Ян Сувалски, автомонтъор, красив венец от карамфил и елхови клончета...

Задницата на товарната кола растеше пред очите ми все по-бързо и по-бързо... Натиснах спирачката, естествено, че я натисках чак до

момента на силния удар и звънтенето на счупените стъкла. Катастрофа! Без особени контузии се върнах в града с автобус, а колата ми закачиха и откараха в най-близкия сервиз.

Отидох там след месец. Убеден бях, че още не е готова, но исках да проверя докъде са стигнали. Заедно с началника на сервиза стоях по средата на мръсен, наблъскан с коли двор, пушихме цигари и разговаряхме — естествено за моторизацията. Изведнъж, съвсем неочаквано той викна към отворения гараж:

— Господин Янек! Елате за малко!

Разбрах, че този Янек е свързан по някакъв начин с моя разбит автомобил, може би го оправяше. Изпод един от автомобилите излезе мъж, облечен в комбинезон и барета, изцапани с масло. Приблужи се бавно към нас, бършейки ръцете си. Познавах отнякъде този човек. Само че къде и кога съм го срещал? Той явно ме помнеше по-добре, като се засмя сконфузено и каза:

— Добър ден, докторе.

И тогава си спомних откъде познавам това лице. Ян, фамилията не помня — като че ли Сувала или нещо подобно, автомонтър, моят пациент-беглец, може би отпреди три години. Удивен гледах как придръпваше от цигарата и на устата ми напираше въпроса „Как стана така, човече, че ти още живееш? Изглеждаш добре, работиш... А може би си се лекувал някъде другаде? Къде?“ От мен се изтръгна само нещо между въпрос и твърдение:

— Все още продължавате много да пушите.

Веднага ми отговори:

— Но се чувствавам добре и нищо не ме боли.

Преди три години научи този израз и продължава да си го повтаря като латерна. Естествено исках да поговоря с него — като лекар с пациент. Ами ако се съгласеше да бъде изследван? Оказва се, че колата ми вече е поправена. Трябваше да използвам този факт по някакъв начин, касаеше се за непосредствен лекарски контакт с моя бивш пациент. Хванах го под мишницата и му казах, че ако, естествено това няма да го притесни, тъй като днес не мога, а утре съм много зает, би могъл да ми докара колата пред болницата, бих бил твърде благодарен, а моята благодарност би имала определен финансов размер. Той погледна красноречиво шефа си, който се почеса по главата и каза:

— Добре, Янек. Ще уредиш това сутринта.

Уговорихме се, че някъде около единадесет часа ще бъде пред болницата и ще ми донесе ключовете. Платих си сметката и се върнах в града с автобус.

В болницата бях по-рано от обикновено и веднага започнах да се ровя в архива. По азбучен ред доста бързо намерих сивия плик с надпис: Ян Сувалски. Прегледах всичко внимателно. От документите следваше неопровержимо, че вчерашния ден бях срещнал призрак. Документите не даваха на Ян Сувалски никакъв шанс за спокойна старост в обкръжението на грамада от внуци и правнуци. И все пак след три години го срещнах жив, тъй като не можех да го срещна в друго някакво състояние.

Почука, влезе и каза:

— Добър ден!

Раздрънка ключовете от колата и лицето му говореше: „е, докторче, ето ме, докарах колата, дай ми сега каквото обеща и изчезвам“. О, не, господин Ян Сувалски, няма просто така да си отидете. Вие сте твърде интригуващ случай, за да получите просто така парите си и да изчезнете. Предложих му чашка кафе. С колебание, но се съгласи. Така първата крачка беше направена.

— За последен път се срещнахме в този кабинет преди три години. Нали?

Исках с това да започна разговор. Сърбаше нервно кафето и нищо не отговаряше. Продължих:

— Да, скоро ще станат три години. Какво правихте през това време? Лекувахте ли се някъде? Тогава доста неочаквано ни напуснахте...

А той — нищо. Пие си кафето и гледа някъде в пода. Черпя го цигара — пуши, но продължава да мълчи.

— Знаете ли, съвсем случайно намерих плика, този отпреди три години, с изследванията и диагнозата на болестта Ви. Желаете ли да ги прочетете?

Не изрази голям интерес, но остави чашката и каза:

— Та, Вие, докторе, знаете, че попаднах при Вас съвсем случайно. Винаги съм бил здрав като бик. Подложиха ни на онези... периодичните изследвания — мерене, теглене, флуорограф — знаете ги. А след това лекарят от предприятието ми каза да се явя тук. Нищо

не ме болеше, чувствавах се добре, а Вие като гръм от ясно небе ми предлагате операция!!! Откъде накъде операция? Зная, че тогава всичко ми обяснихте — какво ме чака, ако не се съглася. Но реших, че няма да дам да ме режете. Завъртях се около дрехите, мушнах някоя пара на портiera и... бегом у дома. Е и какво? Работа си нормално, имам си семейство и не се оплаквам от здравето си. Ако се бях оставил да ме оперирате — вече да ме няма.

Махна пренебрежително с ръка и отново започна да сърба кафето си. От думите му следваше, че през това време не се е лекувал никъде. Всичко това беше странно. Взех един документ от сивия плик и го помолих да прочете на глас:

— Състояние: неоперативно.

Сричаше без да разбира напълно за какво става дума. Тогава реших да се намеся грубо и казах:

— Това означава, скъпи господин Янек, че преди три години не сте имали почти никакъв шанс за излекуване. Имали сте тумор с големината на юмрук между двата бели дроба. Ако тогава Ви предложих операция, то беше само затова, че в нея се криеше някакъв минимален процент шанс. Но операция не е имало, не сте се лекували никъде... и здрав, поне на вид, стоите пред мен. Как е станало така, че живеете, господин Янек?

Това му направи силно впечатление. Може би, дори по-силно, отколкото преди три години, когато му предложих операция. Внезапно си припомни нещо твърде важно, но се засмя с известно превъзходство и каза:

— Но живея! Нали?

Гък не можеш да му кажеш, тогава реших да му обясня всичко докрай:

— Направо ще Ви кажа за какво става дума. Да кажем, веднъж на сто хиляди безнадеждни случая рак се случва чудо. Ракът отстъпва и болният оздравява. И Вие сте именно такъв феномен, във Вашия случай е станало именно такава чудо. Затова имам към Вас огромна молба, която не можете да ми откажете. Този път не става дума за чудеса, бих желал просто да се съгласите да повторите някои изследвания. Нищо повече не искам от Вас.

Отначало не искаше и да чуе. Отказваше поради липса на време, имал много работа и въобще не искаше да се връща към тази тема.

Обещавах всичко, каквото можех: пари, отпуск по болест, европейска, а може би и световна слава, позовавах се на хуманитарните стойности на човешкия живот, на необходимостта от жертва в известни случаи за полезното дело. Все едно, че говорех на стената. Просто се страхуваше. Страхуваше се от контакта с мен и болницата, в която работех. Е, какво пък, ще трябва да приложим метода на малките крачки:

— Но за рентгенови снимки ще се съгласите може би?

Не чаках отговора. Хванах го под ръка и казах: да тръгваме. Тичешком отидохме в лабораторията.

Историята обича да се повтаря — след снимките влезе в съблекалнята и през другата врата към коридора, изчезна яко дим. Проклет монтьор, дори не можах да му заплатя, задето беше докарал колата ми.

След три часа при мен дойде Кжищоф — колегата, който направи снимки на Сувалски. Сложи ги още мокри на масата и каза кротко и изразително: „Moriturus“ и излезе.

Сложих снимката на екрана. Картината, която видях, беше изненадваща. Дъхът ми секна. Сложих старата снимка отпреди три години, отново сложих днешната снимка. И в единия, и в другия случай имах пред себе си идентична картина. И от едната, и от другата снимка ми се усмихваше злобно между белите дробове тумор с големината на юмрук, като че ли позираше за снимка: А Ян Сувалски живееше! Оправя сега някакъв автомобил, добре и бързо. След това ще си отиде у дома, ще гледа телевизия и ще си легне да спи.

Когато работното време завърши, седнах в ремонтираната си кола и по принцип трябваше да се прибера у дома да обядвам. Но кормилото така се завъртя, че отидох в познатия ми вече автосервиз извън града. Оставих колата на двора и влязох в канцеларията на началника. Там беше весело. Началникът, Сувалски и още двама монтьори бяха изпили вече две половинки и започваха трета.

— Какво има, докторе? — обърна се весело към мен началникът на сервиза. — Не сте ли доволни от ремонта? А не бихте ли пийнали с нас? Моля Ви.

В друг случай бих казал, че не пия, такъв ми е принципът, а освен това съм с кола. Но пожелах, впрочем трудно е да се нарече това

желание, именно да пийна. Може би Сувалски ще си развърже езика. И ще мога да го убедя... За какво? Това още не зная.

Разговорът естествено се насочи към темите на моторизацията, както се случва между шофьори на чашка. Изведнъж Сувалски неочаквано запита:

— А каква е моята снимка, докторе?

Искаш да знаеш? Е, знай тогава, че нищо не се е изменило и точно така му отговорих. Погледна ме изпитателно, но не попита повече за нищо. Вече доста ни шумеше в главите, когато един от монтьорите ме тупна яко по гърба и каза:

— Янек ни каза всичко, но напразно си блъските главата — това със снимките е глупост, сигурно машината се е развалила... Той е с желязно здраве, всички ни ще надживее, всички ни... Вярвате ли ми или не? Какво, Янек? Истината ли казвам или не?

Сувалски се усмихна и намигна съучастнически на колегата си. Оня трябва да беше разбрал какво означава това намигване, тъй като веднага предложи:

— Нашият Янек е артист, докторе, такива работи може да Ви покаже, че косата Ви ще настръхне. Янек, ще покажеш ли нещо на доктора. Може би номера с тръбата?

Измъкнахме се на двора, а оттам в гаража. В царящия полумрак можах да наблюдавам как Ян Сувалски надяна върху себе си пластмасов чувал, в който един от монтьорите пъкна гумен маркуч. Другият край той прикрепи към ауспуховата тръба на един автомобил. Чувалът беше здраво привързан около коленете на Сувалски с парче шнур. Сред шумния смях някой запали автомобила и през маркуча чувалът започна да се пълни с изгорели газове. Чувалът се изпъна. Изглежда беше продупчен някъде, защото извън него започна да се просмуква синкав дим. Двигателят работеше равномерно. Тръгнах решително напред, за да прекъсна това чудовищно зрелище, но ме задържаха нечии силни ръце. Някой каза:

— Спокойно, докторе, нищо няма да му се случи, именно това е нашият Янек.

Вцепених се. Междувременно забавлението за сметка на Сувалски ставаше все по-весело. Той подскачаше като маймуна, приближаваше лицето си до повърхността на чувала и правеше глупави гримаси. Изглеждаше като голям полупрозрачен, синкав

пашкул, в който мърда какавидата. Не му прилоша, не припадна, не умря, скачаше, правеше глупави гримаси и противоречеше на всякакви обусловености на човешкото съществуване. Колко трая това? Четвърт час? Половин час? Стоях и с глупава физиономия гледах нещо, което не можеше да съществува. И все пак съществуваше! След това Сувалски излезе изпод чувала като бършеше с кърпа черното си, изцапано от изгорелите газове, лице. Очите му бяха зачервени, но това можеше да бъде и от алкохола. Прилоша ми, почувствувах в устата си вкуса на бензин, главата ми бучеше като кошер. Обърнах се и избягах на двора по понятни причини. Другарите ми по чашка напълно разбраха моето неразположение. Някой ме прикрепяше за раменете, а друг при всеки напън за повръщане ми навеждаше главата надолу. Свежият въздух ме ободри. Върнахме се в канцеларията на началника. Беше останала още една бутилка за изпиване. Всеки път, когато поглеждах Сувалски, ми се завиваше свят и ми се повдигаше. За какво точно бях дошъл тук? За какво седя тук — сред тези хора? На какво разчитам? Какво очаквам? Да не би да съм сънувал всичко това? Може би под влияние на водката да съм имал халюцинации? Единственото, което си спомням, е клечащия пред мен, също пиан, Сувалски, който плачеше и се кълнеше, че за благо на човечеството ще разреши да го нарежат като риба за мезе. Кой знае какво съм му говорил? Помня още, че целувах сърдечно Сувалски по двете бузи и от името на изтерзаното човечество му благодарях за така безпримерното жертвуване. Всички бяхме развълнувани. Изведнъж се озовах в някакъв автомобил, който по-късно се оказа такси. Около три часа сутринта преобръщах вяло ключа в бравата на жилището си.

Пробуждането беше страшно. Добре, че е неделя и не трябва да ходя на работа. От това главоболие не можеш веднага да се отървеш. Освен нормалните в такива случаи болки, нещо започна да ми блуждае в главата. Несвързани помежду си парчета от картини. Мирис на бензин... Някакъв мъж, скачащ в чувал... И аз съм гледал всичко това спокойно? Как така? Не съм направил нищо? Та нали съм лекар, трябва да спасявам човешкия живот... Ако всичко това, което сега си спомням, не е било предизвикано от алкохолно помрачение, то този мъж е могъл да бъде само Ян Сувалски — автомонтъорът. Осъзнавах, че всичко, което се случи вчера... а може би днес? А може би това, което ставаше от най-малко три години и беше свързано със Сувалски,

изисква изключителна яснота на мисълта. Като имах пред вид сегашното състояние на духа и тялото ми, реших да се въздържа до следобедните часове с оформянето на каквито и да са изводи. Едновременно имах чувството, че това, до което ще стигна в своите разсъждения след обета, ще бъде нещо доста важно — от някаква неизвестна още гледна точка, но и близко до разгадаване.

Станах. С чувство на отвращение наистина, но нищо по-добро не ми идваше в главата. С крака като че ли от глина започнах да обикалям из жилището и където и да се натъквах на огледалото, му се изплзвах. Защо правех така? Може би под влияние на филмите, в които винаги махмурлиите типове се плезят срещу огледалото. Всяка мисъл на темата „Случая Сувалски“ пропъждах като нахална муха. Още не е време за това. Току-що си приготвих нещо за пиене, когато някой позвъни на вратата. В халат и неохотно се дотърсих до антрето. Отворих вратата. Да, това не беше поредното привидение, на прага усмихнат стоеше Ян Сувалски. Каза:

— Привет! — отмести ме встрани и безцеремонно се вмъкна в жилището. Разбрах, че сме на ти. Огледа жилището и установи, че съм се подредил сносно. Почувствах, че е дошъл не само, за да огледа жилището ми. Даде ми ключовете от колата... Но това не беше основната цел на посещението му, тогава за какво се касаеше?

— Е, а какво ще стане с този професор? — запита внезапно той — Вчера не можахме да се уточним. Нали ме уговори да отидем при някакъв професор. Така ли беше?

Значи всичко е истина. Това, което видях вчера, действително се беше случило. Да, да — преструвах се, че си спомням отлично вчерашния разговор. Да, да, естествено — всичко това е за благото на човечеството. Не желяех веднага да телефонирам на Набелски и да се уговоря с него за утре. Трябва да се използва ефекта на изненадата.

И така, казах на Янек, че ще се срещнем утре в 12 часа. В клиниката. Ще взема със себе си резултатите отпреди три години и последната снимка, а след това ще му представя моя нов приятел — феномена, Янек Сувалски. Ама каква глупава физиономия ще направи професорът, когато се запознае с целия проблем. Всичко ще бъде страшно интересно, ще го изненадам още повече с това, че ще имам собствена концепция по този въпрос. Тоест, надявам се, че ще имам.

Във всеки случай ще се постарая да измисля нещо. Междувременно Сувалски се готвеше да си ходи. Каза кратко:

— Е, всичко добро — до утре.

На прага спря и добави, че от доста време се е подозирал... е, че не е напълно нормален, но е бил доволен, тъй като е могъл да се изтъкне пред приятелите си. След това си отиде.

Нужно беше да се разчопли този проблем. Набелски сигурно ще запита: — А какво, Вие, мислите за това? А какво в същност аз мисля за това? Фактите са следните: индивид с огромен злокачествен тумор си живее поне от няколко години, нищо не го боли и се чувства добре. Успява да погълне убийствена доза отработени автомобилни газове и нищо не му става, чувства се добре. Може би и други неща умее да прави? Имам чувството, че сигурно може. Е, и какво? А може би това, което е в дробовете му, въобще да не е рак? Но цитологичните изследвания потвърдиха, че това е рак. А ако въпреки резултатите от изследванията, това не е рак? Тогава какво е, по дяволите? Задах си доста въпроси, а никакъв отговор. Да... Нещо проблесна в главата ми, нещо неправдоподобно на пръв поглед, но в края на краищата цялото ми приключение с Ян Сувалски е неправдоподобно. Ако предположим, че това, което е в Сувалски, разширява каталога на човешките органи с поредния номер... впрочем нека говорим направо! Този негов уж рак е орган на тялото, който неутрализира действието на отровите — поне тези, които са в автомобилните газове! А след като останалите хора не притежават такъв орган, тогава какво? Тогава Сувалски е мутант!!! Научна фантастика. Боже мой! Утре Набелски или ще ме изпрати при лудите, или сам ще полудее. Прекрасно би било всичко това. Човешка генерация, неподатлива към отравянето на околната среда! И Ян Сувалски би бил първият от тези хора! Тъй като именно природата беше поставила в организма на Сувалски онова нещо. Напълно невероятна история!!!

Наквасих кърпата със студена вода и я обвих около главата си. Яснота на мислите, преди всичко. Единственото затруднение са резултатите от цитологичните изследвания. Не пасват към теорията ми — даже я оборват. А ако всичко се пропусне през призмата на теорията за еволюцията? Да, това би могло да даде интересни резултати. Би звучало така: човек в процеса на своето цивилизовано развитие преобразува своята естествена среда за собствените си нужди, и то все

по-интензивно. Но на известен етап тази преобразувана среда се обръща срещу него, става вирулентна и агресивна. Към това се прибавят и естествените вредни въздействия. Човешкият организъм самостоятелно се старее да преодолее тези негативни явления, но в известен момент става беззащитен, непригоден към отровената околна среда. Природата се опитва да направи нещо с този проблем. Но за това е нужно време. Опитва природата разни нещица, експериментира, може така, може иначе — някакси да се приспособи този човек — и на известен етап се появяват откатителни заболявания. Колко трае вече това? Три хиляди години? А може би двадесет? Хората считат тези болести като Божие проклятие и страшна напаст. Общо взето, това е страшна болест, но само на известен етап — етапа на опитите, експериментите и търсенето в посока именно на това приспособяване. Докато един ден в епруветката с надпис Ян Сувалски е израснало нещо, което отдавна е очаквано. Да, успех! Експеримент №1001¹¹ е дал най-накрая положителен резултат. Ян Сувалски, автомонтьор, тридесетгодишен, нищо не те боли, чувствуваш се добре, ти си първият, който се е приспособил!

Реших повече да не мисля за това. Утре ще имам време при Набелски, за да се наговоря. Още не е проверено, но все има за какво да се захване човек. В края на краищата трябва да се излезе от нещо, за да се обясни някак си необикновения казус Ян Сувалски.

Стоях на пост пред кабинета на професора от единадесет и половина. Страхувах се от нещо, което като че ли можеше да ми избяга. Неоправдано вътрешно безпокойство. Дали действително неоправдано? Набелски е уравновесен и разсъдлив човек, ще трябва спокойно да изслуша моите сензации. Именно тази негова разсъдливост ме безпокоеше. Вече два пъти питах секретарката дали професорът ще дойде днес със сигурност. Нещо ме подтикваше отново да вляза и отново да запитам същото. Единадесет и четиридесет и пет. Защо още го няма Янек? Още четвърт час — ще трябва търпеливо да чакам. Вече е единадесет и петдесет и пет, след пет минути ще избухне революция от световен мащаб. Помислих за пациентите си. Каква полза ще имат те от моето откритие? Ще им позволи ли това с по-голямо чувство за собственото си достойнство — човешко

достойнство да понесат страданията и безнадеждното очакване на смъртта? Та те още не са приспособени, аз също не съм, другите хора също не са... Само той... Сърцето се качи в гърлото ми, когато през прозореца видях крачещия по площада Ян Сувалски — точен е, кучето му. Застана на тротоара и погледна преминаващия красив, спортен автомобил. Направи няколко крачки и тогава иззад ъгъла изскочи носеща се с голяма скорост товарна кола.

Исках да крещя, исках да го предупредя, прилепих лицето си към стъклото и тогава, като на забавен филм, отлично можех да наблюдавам сблъскването на двете тела — на така неравните един на друг противници. Янек за миг изчезна някъде, а товарната кола, без да се спира, продължи нататък. На улицата остана като купчина мръсен сняг парче човешко тяло — вече без тайни и сложности. Не! Това не можеше да свърши така!!! Бягах като луд по стълбите, блъскайки се в хората, гонеше ме шепотът им: нещастен случай, нещастен случай на улицата, убит човек. Какво можеха да знаят те за това? Когато изтичах на улицата, Янек, покрит с одеяло, го носеха на носилка към клиниката. Събра се тълпа. Стиснах силно един от лекарите за рамото и с мъка успях да изговоря това, което беше най-важно: Жив ли е?! Лекарят ме погледна учудено и каза:

— Премачкан.

... Всичко е свършено. Едва държащ се на краката си отидох встрани и се подпрях на един стълб. Не можех да си поема дъх. Неочаквано чух топъл и познат глас:

— Какво се е случило тук, колега? Защо сте така блед?

Пред мен стоеше професор Набелски както винаги спокоен и уравновесен. Какво можех да му отговоря?

— Нещастен случай, господин професоре. Загина човек.

Казах това необикновено спокойно. Трябва да го е учудил видът и поведението ми, понеже каза:

— И видът на кръв Ви е направил толкова голямо впечатление? Колега...

В цялото това събитие трябва да е забелязал нещо забавно, тъй като се усмихна леко. И вече с уравновесена, спокойна крачка се изкачи по стълбите на клиниката. На работа, професоре, на работа, чакат Ви болните.

Върнах се към заниманията си. През отворените врати изпод белите завивки се подаваха ръце, крака, глави. Колко много може да се прочете в тази абсолютно няма, поразяваща сама със своето присъствие жестикулация. Какво мога да кажа на вас, хора? Че всичко това не е така? Че имах в ръцете си парченце истина, но го изгубих на пътя?

Позвъня телефонът. Обаждаше се професор Набелски. Не пропусна да ме информира, че „по принцип“ за онзи човек, който загина по обед пред клиниката — това било добра смърт, че „по принцип“ той бил вече жив труп. Имал пред себе си рентгеновата му снимка, от която неопровержимо следвало, че е могъл да живее не повече от три месеца...

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
8/1984 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.